

Kaupan suuryksiköiden saavutettavuus ja liikennepäästöt Oulun seudulla (CO₂)

Kauppapaikoille etsitään optimaalista sijaintia Oulun seudulla

Eri puolilla Suomea oli vireillä vuonna 2008 lähes 200 seudullisesti merkittävää kaupan hanketta. Näistä Oulun seudulla oli suunnitteilla 13. Oulun yliopiston maantieteen laitos toteuttaakin hanketta, jolla voidaan osoittaa tuleville kauppapaikoille optimaalinen sijainti mahdollisimman vähillä liikenteen päästöillä.

– Aloitimme hankkeen aineistojen kokoamisella ja kaupan suuryksiköiden saavutettavuuden alustavalla tarkastelulla. Hiilidioksidipäästöjen laskemiselle löydettiin valmis työkalu ArcGIS-paikkatieto-ohjelmistosta, jolla pystytään tarkastelemaan kaupan sijaintia päästöjen suhteen, kertoo projektipäällikkö **Heidi Määttä-Juntunen**.

Palvelut ja työpaikkojen sijainti vaikuttavat liikenteen aiheuttamiin päästöihin

Suomen pitkän aikavälin ilmasto- ja energiastrategiassa, valtakunnallisissa alueidenkäyttötavoitteissa ja Oulun seudun ilmastostrategiassa on painotettu alueidenkäyttöä yhtenä mahdollisuutena ilmastonmuutoksen hillinnässä. Esimerkiksi palveluiden ja työpaikkojen sijainnin on nähty vaikuttavan liikenteen aiheuttamiin päästöihin. Tähän saakka ei ole ollut olemassa minkäänlaisia laskelmia siitä, miten kaupan yksiköiden sijainti vaikuttaa ilmastonmuutokseen ja esimerkiksi päivittäistavarakaupan suuryksiköihin kohdistuvien ostosmatkojen aiheuttamiin hiilidioksidipäästöihin. Tulevaisuudessa hiilidioksidipäästöjen arvioinnilla on entistä suurempi merkitys pohdittaessa kaupan ja muiden toimintojen sijoittelua.

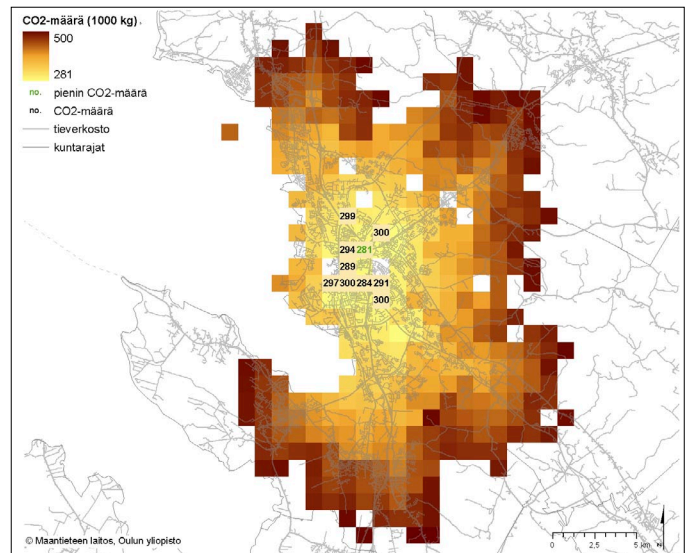
Hankkeessa on laskettu hiilidioksidimäärät (CO₂) kullekin Oulun seudun kaupan suuryksikölle perustuen autollisten asutokuntien sijaintiin ja todelliseen tieverkostoon. Tuloksia on havainnollistettu karttakuvilla. Menetelmää kehitetään jatkuvasti.

Uudenlainen menetelmä

– Käytettävä menetelmä on aivan uudenlainen eikä tiettävästi kansainvälisestikään ole selvitetty saavutettavuutta ko. tavalla aiemmin, sanoo maantieteen laitoksen johtaja, professori **Jarmo Rusanen**.

Hankkeen tulokset perustuvat paikkatietomenetelmiin ja numeraalisiin aineistoihin. Päästöjen määrittämisen lähtökohtia on jouduttu miettimään tarkkaan, mutta menetelmää tullaan syventämään vaihe vaiheelta, jotta ostoskäyttäytyminen voitaisiin huomioida paremmin.

Nyt käytetty analyysi perustuu autollisten asutokuntien sijaintiin. Laskentamenetelmä tullaan kehittämään niin, että päästömääriin otetaan mukaan myös työpaikkojen sijainti ja olemassa olevat liikennevirrat.

CO₂-hankkeessa tuloksia havainnollistetaan karttakuvin.

Hiilidioksidipäästöt ovat suoraan verrannollisia ajettuun matkaan. Yksilön valinnat vaikuttavat päästöihin. Mitä lähempänä käy kaupassa, niin sitä vähemmän aiheutuu päästöjä. Jalan tai pyörällä olisi näppärintä käydä lähikaupassa.

– Kyllä nyt uskaltaa jo sanoa, että optimaalinen sijainti kaupalle on lähellä Oulun keskustaa. Autolliset asutokunnat ovat Oulun seudulla painottuneet keskustaan ja sen ympäristöön, arvio Heidi Määttä-Juntunen.

”MITÄ LÄHEMPÄNÄ KÄY KAUPASSA, NIIN SITÄ VÄHEMMÄN AIHEUTUU PÄÄSTÖJÄ”

Kaupan suuryksiköiden saavutettavuus ja liikennepäästöt Oulun seudulla (CO₂)

Ohjelma ja toimintalinja: Pohjois-Suomi EAKR, TL 2

Projektikoodi ja toteutusaika: A30706, 1.11.2008 – 31.12.2010

Rahoitus: EAKR 55 070 €, valtio 44 593 €,

kuntarahoitus 17 600 €, kokonaiskustannukset 117 263 €

Lisätietoja /toteuttajaorganisaatio: projektipäällikkö

Heidi Määttä-Juntunen, heidi.maatta-juntunen@oulu.fi

Lisätietoja/rahoittava viranomainen: erikoissuunnittelija

Eine Kela-Löytynoja eine.kela-loytynoja@ymparisto.fi